

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219201721
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8219201721.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: N. C., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho vo E. č. XX, právne zastúpeného: JUDr. Petrom Harakálym, advokátom, so sídlom v Košiciach, na ul. Mlynskej č. 28, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, na ul. Štefanovičovej č. 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 8/A, o náhradu škody titulom liečebných a cestovných nákladov s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 25.06.2020 č.k. 6C 56/2019-87 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 2.801,43 eur, sumu 1.297,35 eur, sumu 2.596,33 eur, sumu 3.865,44 eur a sumu 1.815,80 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku rozsudok v jeho vyhovujúcej časti mení tak, že žalobu zamieta.

Žalobcovi sa priznáva náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom zastavil konanie o zaplatenie sumy 42,41 eur s 5 % -ným ročným úrokom z omeškania od 20.07.2017 do zaplatenia a o zaplatenie sumy 72,75 eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 31.08.2017 do zaplatenia. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.801,43 eur s 5 % -ným ročným úrokom z omeškania od 26.11.2016 do zaplatenia, sumu 1.297,35 eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 20.07.2017 do zaplatenia, sumu 2.596,33 eur s 5 % -ným ročným úrokom z omeškania od 31.08.2017 do zaplatenia, sumu 3.865,44 eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 31.05.2018 do zaplatenia a sumu 1.815,80 eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 01.05.2019 do zaplatenia. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody titulom liečebných a cestovných nákladov. V priebehu konania žalobca vzal žalobu späť čo do zaplatenia sumy 42,41 eur s prísl. a sumy 72,75 eur s prísl. a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. Súd prvej inštancie preto postupom podľa ust. § 145 ods. 2 C.s.p. konanie v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby vo vzťahu k sume 42,41 eur a sume 72,75 eur s prísluším úrokom z omeškania zastavil.

3. Žalobca si právo na náhradu škody z titulu nákladov spojených s liečením uplatnil podľa ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z.z., ako aj ustanovení zákona č. 576/2004 Z.z..

4. Podľa tvrdení oboch strán nie je sporným, že k poškodeniu zdravia žalobcu došlo pri dopravnej nehode zavinenej O. X. - T. dňa 02.08.2015 pri vedení motorového vozidla. Vozidlo bolo v čase dopravnej nehody poistené u žalovaného v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V dôsledku úrazu žalobca utrpel vnútrolebečné krvácanie, stlačenie hrudníka s úrazovou asfyxiou, difúzne axonálne poškodenie, zlomeninu okcipitálneho kondylu, zlomeninu tela ramennej kosti liečenú operáciou, úrazový šok ťažkého stupňa, tracheostomiu, zavedenie výživovej sondy do žalúdka a podvrtnutie krčnej chrbtice s následkom centrálnej poúrazovej asymetrickej tetraparézy s prevahou vľavo a vážnych mozgových a duševných porúch po ťažkom poranení hlavy.

5. Súdom boli vykonané všetky dôkazy navrhované stranami sporu vo vzťahu k nárokom na náhradu liečebných nákladov a cestovných nákladov, pričom nebolo sporným, že žalobcovi ním uplatnené náklady vznikli. Túto skutočnosť žalovaný ani nespochybnoval. Spornou skutočnosťou bolo, či uvedené náklady spĺňajú kritérium účelnosti liečebných nákladov podľa ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

6. V tomto prípade sa žalobca stal imobilným v dôsledku úrazu spôsobenom pri vážnej dopravnej nehode zavinenej treťou osobou.

7. Z ustanovenia § 449 Občianskeho zákonníka plynie, že poškodený má právo na náklady spojené s liečením, ktoré sú súčasťou škody spôsobenej na zdraví, a to voči zodpovednej osobe za splnenia zákonných podmienok. Prvou podmienkou je, že náklady boli vynaložené účelne. Druhou podmienkou je, že neboli hradené z prostriedkov verejného zdravotného poistenia, pričom nárok na ich náhradu má nielen samotný poškodený, ale aj iná osoba, ak tieto náklady vynaložila. Podmienkou priznania je, aby boli skutočne vynaložené a že boli vynaložené účelne (uvedené preukazuje výpoveď žalobcu a výpovede svedkýň C. C., C. C. a samotné zlepšenie zdravotného stavu žalobcu oproti stavu popísanému v lekárskom posudku od doby vzniku poškodenia zdravia) a že neboli hradené z prostriedkov nemocenského, prípadne dôchodkového poistenia. Posúdenie predmetného nároku, ktorý vyplýva z ustanovenia § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je otázkou právnou a nie medicínskou. Kritérium účelnosti liečebných nákladov podľa § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka má pri rôznych zložkách liečebného procesu rôznu mieru danosti a tiež preukázanosti. Zatiaľ čo niektoré časti liečebného procesu sú pri konkrétnom poškodení zdravia zjavne nevyhnutné, iné môžu mať iba podpornú funkciu. Každá zložka liečebného procesu, ktorá prispeje nielen k priaznivému výsledku liečenia, ale aj k priaznivejšiemu priebehu, je pre liečenie účelná a účelne vynaložené sú potom aj náklady na ňu vynaložené.

8. Uplatnená škoda žalobcom titulom nákladov spojených s liečením bola preukázaná listinnými dôkazmi, svedeckými výpoveďami, výpoveďou žalobcu. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že náklady boli vynaložené skutočne a boli vynaložené účelne. To, že náklady boli vynaložené účelne preukazuje aj samotná skutočnosť, že sa žalobca vôbec mohol zúčastniť pojednávania (viď zvukový záznam z pojednávania zo dňa 21.08.2018) a neleží v hospici, ako mu bolo prognózované. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že vynaložené náklady neboli uhradené z prostriedkov nemocenského, prípadne dôchodkového poistenia a nebyť dopravnej nehody, žalobca by nepotreboval vynaložiť ani taký náklad ako náklad za obstaranie prekladu lekárskej správy, plnomocenstva.

9. V zmysle ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením. Zákon bližšie nekonkretizuje, čo konkrétne je možné považovať za účelné náklady spojené s liečením. Tým je daný priestor na zohľadnenie špecifik a osobitostí jednotlivých prípadov. Judikatúra za účelne vynaložené náklady spojené s liečením považuje napr. náklady týkajúce sa zabezpečenia pomoci inej osoby, ošetrovateľky, pomocníčky v domácnosti, zadováženie zdravotníckych pomôcok (ortopedické pomôcky), prípadne iné náklady vynaložené v súvislosti s vykonávaním takých úkonov, ktoré smerujú k obnoveniu alebo zlepšeniu zdravia poškodeného, náklady diétného, resp. výdatnejšieho stravovania. Taktiež je možné považovať za účelne vynaložené náklady spojené s liečením aj náklady najbližších príbuzných poškodeného vynaložené v súvislosti s jeho návštevami v nemocnici, resp. inom lôžkovom zariadení. Účelné náklady spojené s liečením sú také náklady, ktoré slúžia k obnoveniu zdravia alebo aspoň k zlepšeniu zdravotného stavu poškodeného. Podmienkou ich priznania je, že boli vynaložené účelne a neboli hradené z prostriedkov nemocenského, resp. dôchodkového poistenia.

10. Uvedené ustanovenie § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje aj na posúdenie nároku žalobcu titulom nákladov spojených s liečením, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca ako ťažko poškodený mal byť umiestnený do zariadenia (hospic) z dôvodu, že mu bola dávaná malá nádej na prežitie a už vôbec nie na navrátenie sa do bežného života. Aj zabezpečovanie rehabilitačnej liečby mimo územia Slovenskej republiky, užívanie liekov zakúpených mimo územia Slovenskej republiky na základe odporúčaní lekárov neuhradených z prostriedkov zdravotného poistenia, bolo preukázané ako účelne vynaložené náklady na liečbu.

11. Podľa ustanovenia § 2 ods. 10 zákona č. 576/2004 Z.z., liečba je vedomé ovplyvnenie zdravotného stavu osoby s cieľom navrátiť jej zdravie, zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jej zdravotného stavu alebo zmierniť prejavy a dôsledky jej choroby

12. Do účelne vynaložených nákladov patria aj služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, a teda aj náklady na prepravu. Všetky náklady preukázané žalobcom za absolvovanie ciest, ktoré boli realizované za účelom odborných vyšetrení, na ktoré bol žalobca vyslaný lekármi, sú nákladmi, ktoré možno subsumovať pod ustanovenie § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže ich účelom bola obnova zdravia, zlepšenie zdravia, zmiernenie bolesti, zvýšenie zdravotnej pohody.

13. K náhrade účelných nákladov spojených s liečbou, ktoré sa hradia podľa ustanovenia § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, patria napríklad náklady spojené s rehabilitačnou liečbou, náklady na ošetrovateľa, náklady spojené s prilepením stravy, náklady na diétne stravovanie alebo náklady najbližších príbuzných poškodeného spojené s návštevami chorého v nemocnici; pritom musí ísť o náklady účelné a preukázateľne vynaložené.

14. Nárok na náhradu liečebných nákladov je špeciálnym nárokom, ktorého zmyslom je poskytnutie náhrady za náklady, ktoré musel poškodený vynaložiť na svoje liečenie, udržanie zdravotného stavu alebo zaistenie pomoci pri zníženej sebestačnosti. Odvíja sa to od ustanovenia, ktoré predstavuje špeciálnu úpravu pre prípad ujmy na zdraví a ktoré zároveň oproti § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka lepšie umožňuje zaistiť náhradu aj tretej osobe (§ 449 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pokiaľ takéto náklady v prospech poškodeného vynaložila.

15. Podľa názoru súdu niet iného rozumného vysvetlenia pre absolvovanie kvalifikovaného neuro - rehabilitačného pobytu ako to, aby došlo k absolvovaniu tohto pobytu za účelom zlepšenia zdravotného stavu a reparácie zdravotného stavu (viď lekárske správy z uvedených pobytov, ako aj lekárska správa MUDr. E., ktorá potvrdzuje, že uvedené pobyty boli realizované práve na odbornom pracovisku v E. s veľmi dobrým výsledkom). Pracovisko s takýmito metódami rehabilitačnej terapie sa v Slovenskej republike nenachádza (viď lekárska správa z č.l. 120 spisu). U ťažko zdravotne postihnutého človeka - žalobcu (viď lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia) ani nemohlo ísť o iný pobyt, toľž nie dovolenkový, ale nepochybne len o náklad vynaložený na navrátenie zdravia a zmiernenie devastačných poranení. Obdobne sa to vzťahuje na náklady spojené s kúpou bežeckého pásu a návštevou bazénu v J. kúpeľoch vzhľadom na odporúčenie lekára MUDr. G. (lekárska správa z č.l. 125 spisu), MUDr. E. (lekárska správa z č.l. 120 spisu).

16. Z ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 576/2004 Z.z. plynie, že pri každom poškodení zdravia je cieľom predĺžiť život fyzickej osoby. Náklady vynaložené na lieky zakúpené v zahraničí boli účelné, čo preukázal aj stav žalobcu (viď jeho účasť na pojednávaní), ako aj to, že vôbec žije. Vynaložený náklad v dôsledku zakúpenia liekov je aj podľa názoru súdu škodou podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. v platnom a účinnom znení. Lieky zakúpené v zahraničí boli kupované žalobcovi na základe doporučenia MUDr. E., ktorý ordinuje v Zdravotníckom zariadení MUDr. E., s.r.o., kde bola žalobcovi poskytovaná dlhodobá liečba HBO, ako aj na odporúčenie lekárov v NRC v T..

17. Za náklady liečenia sa považujú aj iné náklady vynaložené v súvislosti s vykonávaním takých úkonov, ktoré smerujú k obnoveniu alebo zlepšeniu zdravia poškodeného, k zmierneniu bolesti, k zvýšeniu zdravotnej pohody, k zvýšeniu komfortu, k zvýšeniu kvality života poškodeného, k zmierneniu bolesti, k zabezpečeniu úľavy, ako i tie, ktoré zabezpečujú predchádzaniu iných bolestí.

18. Súčasťou liečenia je aj rehabilitácia, pričom zo žiadneho predpisu nevyplýva, že by náhrada škody mala byť realizovaná konkrétnou formou. Z lekárskej správy MUDr. E. zo dňa 27.10.2016 vyplýva,

že u žalobcu je nutná v súčinnosti s liečbou HBO intenzívna rehabilitácia. Vo svojej lekárskej správe potvrdzuje, že realizácia rehabilitácie v NRC v T. a na odbornom pracovisku v E. bola s veľmi dobrými výsledkami, pričom vo svojej správe poukazuje na to, že pracovisko, aké je v E. v C., s takými metódami rehabilitačnej terapie sa v Slovenskej republike nenachádza. V súvislosti s absolvovaním rehabilitačnej liečby v zahraničí, t.j. v E., vychádzajúc z ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, ako aj zákona č. 576/2004 Z.z., žalobca má ako fyzická osoba právo na liečbu a to liečbu bez uvedenia, kde táto liečba má byť poskytnutá.

19. Zabezpečenie rehabilitačnej liečby mimo územia Slovenskej republiky, užívanie liekov zakúpených aj mimo Slovenskej republiky na základe odporúčania lekárov a ich dopad na pozitívny vývoj zdravotného procesu žalobcu preukazuje, že tieto náklady boli vynaložené účelne. Žalobca má právo aj na liečbu, ktorá bola absolvovaná v neuro - rehabilitačnom centre E. s poukazom na to, že v tomto centre sú také metódy rehabilitačnej terapie, ktoré nie sú v Slovenskej republike. Závery lekárskeho správ preukázateľne odôvodňujú záver o účelnosti uvedenej liečby.

20. Rovnako tak na uvedené nadväzuje aj preklad listín do maďarského jazyka, poplatok u notára za plnomocenstvo a cestovné poistenie na účely možnosti absolvovania uvedeného pobytu so zámerom zlepšenia zdravotného stavu, ktoré boli nevyhnutné pre absolvovanie pobytu, resp. preukázania nároku. Uvedené náklady boli bez pochybností vynaložené za účelom zlepšenia zdravotného stavu a teda spĺňajú kritérium účelnosti v zmysle ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže okrem toho, že boli absolvované za účelom zlepšenia zdravotného stavu, dokonca naplnili aj objektívne kritérium zlepšenia zdravotného stavu žalobcu. Týka sa to tiež plávania v J. kúpeľoch a tam nadväzujúceho nákladu - parkovného.

21. Pri liekoch niet iného logického vysvetlenia pre ich užívanie ako to, aby došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, čo sa aj stalo, pričom svedeckými výpoveďami (svedkyne C. C., C. C., lekárskeho správ, z ktorých plynie zlepšenie zdravotného stavu) bolo potvrdené odporúčenie užívania uvedených liečiv lekármi v rehabilitačných centrách a následné zlepšenie zdravotného stavu.

22. Pokiaľ ide o cestovné náklady, vychádzajúc z vykonaných dôkazov, účelom každej cesty bol odvoz žalobcu do nemocnice a rehabilitačného zariadenia, pričom pripojená špecifikácia ciest korešponduje s dátumami návštev nemocníc, lekárov a rehabilitačných zariadení. Za účelne vynaložené náklady treba považovať aj náklady na prepravu, keďže všetky náklady preukázané žalobcom za absolvovanie ciest boli realizované za účelom odborných vyšetrení, na ktoré bol žalobca vyslaný lekármi, preto spadajú pod úpravu ustanovenia § 449 ods. 1 Občianskeho zákona, keďže ich účelom bola obnova zdravia, zlepšenie zdravia, zmiernenie bolesti, zvýšenie zdravotnej pohody.

23. Na margo argumentácie žalovaného, že nárok žalobcu pri kúpe liekov a rehabilitácií je nad rámec poistenia sa žiada uviesť, že v danom prípade škodu predstavuje poškodenie zdravia žalobcu spôsobené treťou osobou, preto náklady vzniknuté žalobcovi v súvislosti s rehabilitačným pobytom v zahraničí nie je možné a priori považovať za neúčelne vynaložené len preto, že by pri poskytnutí porovnateľnej zdravotnej starostlivosti v Slovenskej republike mohli byť tieto náklady nižšie. Žalovaný ani netvrdil, že pracovisko s obdobnými metódami liečby ako v E. na Slovensku existuje, ani že náklady na obdobnú starostlivosť v Slovenskej republike by mali byť nižšie, pričom z lekárskej správy MUDr. E. vyplýva, že takéhoto pracoviska na Slovensku niet. Ani prípadné nedodržanie administratívneho postupu schvaľovania liečby v zahraničí, v prípade preukázania účelných nákladov spojených s liečením, nemohlo spôsobiť nepriznanie nároku.

24. Žalovaný vo svojej argumentácii neuviedol, ktoré náklady uplatnené žalobcom nemali byť nákladmi súvisiacimi s liečbou a nezdôvodnil, prečo by uvedené náklady mali byť v rozpore s ustanovením § 2 ods. 10 zákona č. 576/2004 Z.z. Celé vykonané dokazovanie preukázalo, že náklady na liečbu boli vynaložené a v súvislosti so zdravotným stavom žalobcu boli vynaložené aj účelne.

25. O tom, že vykonávanie rehabilitácií v danom prípade bolo nevyhnutné, vyplýva z lekárskeho správ MUDr. E., správy o priebehu rehabilitačného pobytu B., lekárskej prepúšťacej správy zo dňa 03.11.2015 s tým, že príbuzní boli poučení o stravovaní, liečebných a rehabilitačných postupoch, ako aj z lekárskeho správ z Neuro-rehabilitačného centra v E..

26. Je bez akýchkoľvek pochybností, že nielen lieky (Keltican), ktorý žalobca užíval na základe odporúčania lekárov, ale aj používanie cvičebných pomôcok (bežecký pás) na základe odporúčania lekárky MUDr. G. zlepšili zdravotný stav žalobcu, čo bez pochyb podporuje záver o účelnosti takto vynaložených nákladov.

27. Pri týchto nákladoch je potrebné vnímať ich priaznivý terapeutický vplyv na psychický stav poškodeného, čím nielen urýchlivali, ale preukázateľne prispeli k zlepšeniu zdravotného stavu žalobcu.

28. Navyiac treba uviesť zásadnú vec, a to že zlepšenie zdravotného stavu v korelácii s vykonaným liečením má priaznivý dopad aj pre žalovaného, keďže redukuje prípadné ďalšie zodpovednostné nároky žalobcu voči žalovanému.

29. Súd aj s ohľadom na vykonané dokazovanie sa stotožnil s názorom žalobcu, že žalovaný bagatelizuje vynaložené náklady na liečenie nehľadiac na lekárske správy a znalecký posudok ohľadom devastačných poranení žalobcu. Žalobca ako mladý človek následkom dopravnej nehody zo dňa 02.08.2015 utrpel devastačné zranenia. Následkom zranení bol v coma vigile a pripútaný na lôžko. Lekári rodinným príslušníkom dávali malú nádej na jeho prežitie, a preto cieľom jeho blízkych bolo zabezpečiť mu liečbu tak, aby mu predĺžila život.

30. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel.

31. Zároveň žalobcovi priznal aj úrok z omeškania postupujúc podľa ust. § 11 ods. 6, ods. 7 a ods. 8 zákona č.381/2001 Z.z. v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

32. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1, ods. 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

33. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výrokov o čiastočnom zastavení konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že rozsudok je nepreskúmateľný, nakoľko ústredná časť odôvodnenia je založená na všeobecných záveroch s absenciou náležitého vysporiadania sa s účelnosťou jednotlivých vynaložených nákladov na liečbu žalobcu. Žalobca priznal žalovanému všetky absolvované úkony zdravotnej starostlivosti, užívané lieky, zdravotnícke pomôcky, ktoré vyplývali z riadne zdokumentovanej stanovenej liečby ošetrojúcimi lekármi žalobcu. Žalobca okrem postupov, ktoré tvoria skutkový základ žaloby, absolvoval aj riadnu odporúčanú liečbu zachytenú v zdravotnej dokumentácii, ktorá sama o sebe mala viesť k zlepšeniu zdravotného stavu žalobcu. V konaní nikdy nebolo preukázané, či kvalitatívny rozdiel v zdravotnom stave žalobcu naozaj tkvie v postupoch absolvovaných bez odporúčania ošetrojúcimi lekármi alebo riadne stanovená liečba bola dostatočná a k predmetnému zlepšeniu zdravotného stavu žalobcu by došlo aj bez postupov nad rámec stanoveného ošetrojúcimi lekármi. Konajúci súd vôbec nevenoval pozornosť tomu, že okrem týchto úkonov žalobca riadne absolvoval lekármi stanovenú liečbu, ktorá bola stanovená v súlade s ust. § 4 ods. 3 Zákona o zdravotnej starostlivosti, teda bola dostatočná a ktorej náklady boli žalovaným uhradené.

34. Prvoinštančný súd vyhlásil rozsudok, ktorý je založený na nesprávnom právnom posúdení, keď konajúci súd posúdil vynaloženie nákladov v zmysle ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako účelné, pričom tieto náklady neboli vynaložené na liečbu stanovenú ošetrojúcimi lekármi v zdravotnej dokumentácii. Pokiaľ by úkony a lieky, na ktoré vynaložil žalobca náklady, boli súčasťou liečby stanovenej ošetrojúcimi lekármi, všetky tieto úkony a lieky by boli odvoditeľné z lekárskeho správ v časti odporúčaní, resp. v časti navrhovanej liečby. Z predložených lekárskeho správ však nevyplýva odporúčanie ošetrojúcich lekárov na akýkoľvek úkon, či liek, z ktorých žalobca odvodzuje tvrdený nárok. Žalovaný popieral všetky náklady uplatnené žalobcom, nakoľko žiaden z uplatňovaných nákladov nebol vynaložený v súvislosti s liečbou žalobcu podľa Zákona o zdravotnej starostlivosti. Dokazovanie účelnosti nepriznaných úkonov a liekov vo vzťahu k príčinnej súvislosti so zlepšením zdravotného stavu vykonané nebolo. Uvedené má za následok nepreukázanie účelnosti vynaložených nákladov, teda neunesenie bremena dokazovania zo strany žalobcu, v zmysle čoho konajúci súd nesprávne aplikoval v konaní ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca v konaní tvrdí, že žalovaným nepriznané náklady boli účelné, napriek skutočnosti, že absolvoval aj riadne stanovenú liečbu, ktorá bola v súlade s medicínskym princípom de lege artis a ktorá bola hradená zo strany žalovaného, a preto žalovanému

prináleží dostatočne preukázať, že bez nákladov vynaložených navyše by nedošlo k predmetnému zlepšeniu zdravotného stavu.

35. Okrem toho súd mal postupom analogia legis aplikovať ust. § 9b ods. 4 Zákona o zdravotnom poistení, nakoľko toto ustanovenie priamo upravuje situáciu, kedy prijímateľ zdravotnej starostlivosti má záujem absolvovať úkony liečby v inom členskom štáte Európskej únie, čo je zhodné s čiastkovým skutkovým stavom vo vzťahu k pobytu žalobcu v E. a zabezpečeniu liekov, ktoré si zakúpil v zahraničí. K vzniku nárokov podľa tohto ustanovenia dochádza len v prípade, že poisťovňa dá súhlas s konkrétnymi úkonmi. V zmysle právnej kvalifikácie mal konajúci súd zohľadniť toto ustanovenie, nakoľko zákon č. 381/2001 Z.z. túto situáciu neupravuje a jedná sa o takmer totožnú situáciu s jediným rozdielom, že nejde o plnenie zo zdravotného poistenia, ale o plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

36. Súd považoval za súčasť liečby aj úkony a lieky, ktoré sa v zdravotnej dokumentácii vôbec nenachádzajú s odôvodnením, že tak vypovedala manželka žalobcu, čo je v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov neprijateľné. Žalovaný takisto namieta skutkový záver súdu, že účelnosť žalovaných nákladov je potvrdená lekárskymi správami a výpoveďou manželky žalobcu. Takýto skutkový záver vyplýva opätovne z nevnímania skutočností, že žalobca podstúpil liečbu stanovenú ošetrojúcimi lekármi, ktorá vyplýva zo zdravotnej dokumentácie žalobcu a v ktorej nie sú nikde navrhované, či odporúčané úkony a lieky, na ktoré žalobca vynaložil náklady, ktoré si uplatňuje v konaní. Zlepšenie zdravotného stavu žalobcu zachytené v lekárskych správach a vo výpovedí manželky žalobcu vyplýva z podstúpenia navrhutej liečby ošetrojúcimi lekármi. Takisto manželka žalobcu vnímala výsledky liečby v zmysle zdravotnej dokumentácie. Zlepšenie zdravotného stavu žalobcu podstúpením úkonov a užívaním liekov, z ktorých dôvodí svoj nárok, nebolo v konaní nijako preukázané.

37. Čo sa týka úrokov z omeškania, ich priznanie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22.11.2018 sp. zn. 3Cdo 145/2017, v ktorom sa dovolací súd stotožnil so záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody a žalovaný by sa do omeškania mohol dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá bola uložená právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody.

38. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

39. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného je len čiastočne opodstatnené a to vo vzťahu k priznanému úroku z omeškania.

40. Vo veci, s výnimkou priznaného úroku z omeškania, sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvedený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

41. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na skutočnosť, že k poškodeniu zdravia žalobcu došlo v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej osobou poistenou u žalovaného. Žalobca si preto svoj nárok na náhradu škody spočívajúcej v úhrade liečebných a cestovných nákladov uplatnil priamo proti žalovanému ako poisťovateľovi v súlade s ust. § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov.

42. Pokiaľ ide o rozsah poistenia zodpovednosti, tento je právne upravený v ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Týmto poistením sú pokryté i poškodeným preukázané nároky na náhradu škody na zdraví, čo priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 2 písm. a) tohto právneho predpisu.

43. Pri škode na zdraví, ako to vyplýva z ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením. Občiansky zákonník bližšie nekonkretizuje, čo konkrétne je možné

považovať za účelné náklady spojené s liečením. Preto pri aplikácii tejto normy treba zohľadňovať konkrétne okolnosti jednotlivých individuálnych prípadov.

44. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom Náleze zo dňa 01.07.2008 vydanom vo veci III. ÚS 341/07 vyslovil, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu.

45. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účasť zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov (§ 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.

46. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybností, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom.

47. Žalobca v priebehu konania, tak ako na to správne poukazuje súd prvej inštancie, hodnoverným spôsobom preukázal, že ním uplatnená škoda z titulu nákladov spojených s liečením mu skutočne vznikla. Tieto náklady, ako to vyplýva z predložených listinných dôkazov, svedeckých výpovedí a výpovede žalobcu, boli reálne vynaložené, pričom bez akýchkoľvek pochybností išlo o náklady účelné. Žalobca utrpel pri dopravnej nehode devastačné poranenia v mladom veku, ktoré mu dávali len malú nádej na prežitie. Napriek tomu sa nevzdal a spolu s rodinou sa snažil o to, aby následky úrazu boli čo najmenšie. Za tým účelom navštevoval i Neuro-rehabilitačné centrum v E., ktoré preukázateľne malo vplyv na zlepšenie jeho zdravotného stavu. Uvedené netvrdila len manželka žalobcu C. C. pri svojom výsluchu, ale uvedené priamo vyplýva tiež z lekárskej správy MUDr. I. E. zo dňa 27.10.2016, ktorý potvrdil skutočnosť, že intenzívna rehabilitácia žalobcu realizovaná okrem NRC T. aj na odbornom pracovisku v E., mala veľmi dobrý výsledok.

48. Čo sa týka výsluchu manželky žalobcu, v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že výsluch svedka právne upravený v ust. § 196 a nasl. C.s.p. predstavuje jeden z dôkazných prostriedkov. Manželka žalobcu ako osoba, ktorá je denno-denne v styku so svojim manželom, môže bez akýchkoľvek pochybností posúdiť, či sa zdravotný stav žalobcu po absolvovaní liečby zlepšil alebo nie. Ak tomuto tvrdeniu zodpovedá i lekárska správa zo dňa 27.10.2016, ani odvolací súd nemá dôvod pochybovať o pravdivosti tvrdení tejto svedkyne.

49. Navyše, a to je potrebné osobitne zdôrazniť, tvrdenie o neúčelnosti nákladov spojených s liečením je tvrdením žalovaného, a preto táto strana sporu je povinná toto svoje tvrdenie preukázať.

50. Podľa ust. § 191 C.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

51. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

52. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nesplnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

53. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal svoje tvrdenie o neúčelnosti vynaložených liečebných nákladov, a preto v tomto smere neunesol dôkazné bremeno.

54. Vo veci sa nedá stotožniť ani s tvrdením žalovaného, podľa ktorého pri rozhodovaní vo veci sa malo postupom analogia legis vychádzať z ust. § 9b ods. 4 zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia zdravotná starostlivosť so súhlasom príslušnej zdravotnej poisťovne vo vzťahu k poistencovi je zdravotná starostlivosť zameraná na liečenie už existujúceho zdravotného problému poistenca v inom členskom štáte odsúhlasená príslušnou zdravotnou poisťovňou; jej poskytnutie, termín a miesto si poistenec musí vopred dohodnúť s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v inom členskom štáte. Žalobcom uplatnené účelné náklady spojené s liečením neboli hrazené z prostriedkov verejného poistenia v oblasti zdravotného a sociálneho poistenia. Za takejto situácie nie je možné ani podporne vychádzať z ust. § 9b ods. 4 zákona č. 580/2004 Z.z., nakoľko zákon č. 580/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov upravuje úhradu nákladov zdravotnej starostlivosti krytých prostriedkami verejného poistenia v oblasti zdravotného poistenia. Navyše, ustanovenie § 9b ods. 4 zákona č. 580/2004 Z.z. predpokladá, aby poistenec príslušnej zdravotnej poisťovne požiadal o súhlas na poskytnutie zdravotnej starostlivosti v inom členskom štáte. Žalobca však poistencom žalovaného nie je a v konaní vystupuje ako poškodený uplatňujúci si nárok na náhradu škody proti žalovanému v súlade s ust. § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov.

55. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok vo výrokoch o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 2.801,43 eur, sumu 1.297,35 eur, sumu 2.596,33 eur, sumu 3.865,44 eur a sumu 1.815,80 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku ako vecne správny potvrdil.

56. Zároveň zmenil rozsudok vo výrokoch o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi príslušný úrok z omeškania z prisúdených istín tak, že v tejto časti žalobu zamietol (§ 388 C.s.p.).

57. Predmetom konania v prejednávanej veci je priamy nárok žalobcu ako poškodeného na náhradu škody priamo proti žalovanému ako poisťovateľovi (§ 15 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov). Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v ust. § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov a je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti upravenej v ust. § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) tohto zákona. Z právnej úpravy možno vyvodit', že umožňuje úročenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nesplní svoju povinnosť uloženú mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti a tiež keď poškodenému zašle oneskorené vysvetlenie dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť poistné plnenie, t.j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Poskytnutie dôkladného vysvetlenia poškodeným osobám v ustanovenej lehote chráni rovnako aj poisťovateľa pred uložením sankcie, a to úroku z omeškania. Sankcia v podobe úroku z omeškania má však inú povahu. Už sa nejedná o nárok poškodenej osoby, ktorý si môže uplatniť, ale nemusí uplatniť ako je to obvyklé pri omeškaní v občianskoprávných vzťahoch. Z dikcie tohto ustanovenia je zrejmé, že Zákon o poistení zodpovednosti ukladá poisťovateľom

automaticky túto sankciu ako povinnosť, teda bez ohľadu, či si úrok z omeškania poškodený uplatní alebo nie. Iba výška úroku z omeškania sa posudzuje podľa občianskoprávných predpisov, teda podľa Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho nariadenia. Zo spisu je zrejmé, že v posudzovanom prípade si žalovaný splnil povinnosti v zmysle ust. § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, a preto nemohol byť zaviazaný na zaplatenie úrokov z omeškania. Tento záver nevyplýva len z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.11.2018 vydaného vo veci 3Cdo 145/2017, ale aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.05.2020 vydaného vo veci 7Cdo 109/2018. Ide teda o ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k otázke možnosti priznania úroku z omeškania.

58. Zároveň žalobcovi, ktorý zavinil čiastočné zastavenie konania iba v nepatrnej časti týkajúcej sa istiny 72,75 eur s prísl. a vo zvyšku uplatnenej istiny, s výnimkou sumy 42,41 eur s prísl., ohľadne ktorej bolo konanie zastavené v dôsledku jej úhrady zo strany žalovaného, mal plný úspech, bola priznaná náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ust. § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 a § 396 ods. 1, 2 C.s.p. s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie.

59. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).